



Menukaart Thema Natuur en Milieu

Vanuit de GGD ZHZ werken we volgens de Gezonde School-aanpak zowel in het primair onderwijs, het speciaal onderwijs als op het voortgezet (speciaal) onderwijs en het MBO.

De Gezonde School-aanpak is een praktische werkwijze. De aanpak ondersteunt scholen om structureel bij te dragen aan een gezonde leefstijl van leerlingen en medewerkers van de school. De aanpak gaat uit van wat de school al doet, bouwt hier op voort en sluit aan bij de wensen en behoeften van de school. Werken aan een gezonde leefstijl via onderwijs loont! Kinderen die lekker in hun vel zitten, presteren beter. Via de Gezonde School-aanpak draag je op een duurzame en effectieve manier bij aan de gezondheid en gezondheids- vaardigheden van leerlingen en studenten. Scholen die werken met de aanpak kiezen één of meerdere gezondheidsthema's om mee aan de slag te gaan.

De Gezonde School-aanpak is een integrale aanpak, gebaseerd op vier pijlers:

- 1. Educatie;** het klassikaal aanbieden van informatie en voorlichting over gezondheid aan leerlingen, het team, ouders en andere betrokkenen.
- 2. Schoolomgeving;** het zodanig inrichten van de fysieke en sociale omgeving dat het de gezondheid en gezonde leefstijl van kinderen en medewerkers bevordert.
- 3. Signalering;** van risicofactoren bij individuele leerlingen en de individuele leerlingenzorg die daarop volgt.
- 4. Beleid;** het opnemen van gezondheid in het schoolbeleid door afspraken, regels, protocollen en de handhaving hiervan.





Pijler Educatie: (klassikaal) informatie en voorlichting aanbieden

Smaaklessen

Kinderen gaan door middel van proefjes en testjes aan de slag met gezond en lekker eten. Smaak, gezondheid, voedselproductie, consumentenvaardigheden en koken zijn terugkerende pijlers.

Doelgroep

Leerlingen van het (speciaal) basisonderwijs.

Uitvoerder

Leerkrachten of gastdocent zoals, een diëtist, een kok of een ouder met affiniteit met voeding.

Tijd

Vijf lessen per leergroep. Voorbereidingstijd per les verschilt van tien minuten tot meer dan een uur. Het geven van de les kost een leerkracht circa een uur.

Kosten

Gratis. Er kan voor € 335,- (excl. btw) een leskist aangeschaft worden of voor € 75 euro een lesmap.

Beoordeling

Eerste aanwijzingen voor effectiviteit.



Eco schools

Leerlingen ervaren welke bijdrage zij kunnen en willen leveren aan een duurzame school.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs tussen de 7 en 12 jaar.

Uitvoerder

2 leerkrachten en 8-10 leerlingen.

Tijd

Het traject duurt 2 jaar.

Kosten

Jaarlijkse deelnamekosten: €1600
Eenmalig inschrijfgeld: €2120

Beoordeling

Goed beschreven.



NatuurWijs Leerlijn

De NatuurWijs Leerlijn is een doorlopende leerlijn natuur. Klassen gaan 3 dagen per jaar de natuur in onder begeleiding. Daarbij hoort een voorbereidingsles en een verwerkingsles.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs.

Uitvoerder

NatuurWijzer en leerkracht

Tijd

22 uur per klas per jaar.

Kosten

€5000 euro voor een startende school.
€3000 euro jaarlijkse kosten.

Beoordeling

Goed beschreven.





Pijler Educatie: (klassikaal) informatie en voorlichting aanbieden

Binnenbos

Met een BinnenBos zet je het leslokaal vol duurzaam gewekte planten. Leerlingen planten zelf het bos aan, verzorgen planten en leren stekjes op te kweken. BinnenBos draagt bij aan een gezond leerklimaat.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs tussen de 7 en 10 jaar.

Uitvoerder

Leerkrachten.

Tijd

Binnen 3 lessen is het hele programma uitvoerbaar. Indien gewenst kun je het vaker later terugkeren.

Kosten

Een pakket met planten voor maximaal 36 leerlingen kost €350.

Beoordeling

Goed beschreven.



Modelinterventie schooltuinieren

Bevordert het proeven en eten van zelf verbouwde groenten, bevorderen nieuwsgierigheid en enthousiasme voor alles wat in de tuin leeft. Leerlingen leren vaardigheden met betrekking tot samenwerken, communiceren en problemen oplossen.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs tussen de 7 en 12 jaar.

Uitvoerder

Leerkrachten.

Tijd

10-12 lessen gedurende een seizoen van 1 uur.

Kosten

Licentie: €50
Afhankelijk van de regio.

Beoordeling

Goed onderbouwd.



Onderzoekend tuinieren

Een praktisch lesprogramma voor schooltuinieren. Met als doel een gezond en duurzaam voedingspatroon te bereiken door kennis over en de voorkeur voor plantaardig voedsel te verhogen. Door inzet van schooltuinen ervaren kinderen de levenscyclus van de natuur en leren hoe voedsel verbouwd wordt.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs.

Uitvoerder

Leerkrachten.

Tijd

Elk schooljaar is verdeeld in 9 stappen. Elke stap telt 2 lessen van 60 minuten. Teamtraining van 5 uur per leerkracht. 1 uur per maand organisatie.

Kosten

Eenmalige kosten lesprogramma: €418,13 per groep.
Materiaal: € 243,75 per groep
Jaarlijkse kosten schooltuin: € 150.

Beoordeling

Goed beschreven.





Pijler Educatie: (klassikaal) informatie en voorlichting aanbieden

Ontdekkend tuinieren

Doelgroep

Samen met de leerlingen wordt er een gerecht gekozen waarvoor de planten in een eigen tuin verbouwd gaan worden.

Uitvoerder

De leerkracht of moestuincoach.

Tijd

De eerste les duurt 60 minuten. Daarna volgen 6 lessen van 75 minuten. De laatste les duurt 150 minuten.

Kosten

De materialen kunnen kosteloos gedownload worden van de website.

Beoordeling

Goed beschreven.



Ons Groene Schoolplein

Leerkrachten gaan aan de slag met activiteiten rondom beleving en beheer van natuur op het eigen groene schoolplein (of in de omgeving). Educatief gebruik van de buitenruimte krijgt zo een structurele plek in het onderwijsprogramma van de school

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs.

Uitvoerder

Leerkrachten.

Tijd

De activiteiten variëren in duur, van een half uur tot een dagdeel. Het is wenselijk om gedurende het jaar meerdere activiteiten uit te voeren, in verschillende seizoenen.

Kosten

De lesactiviteiten zijn digitaal en gratis beschikbaar. Eventueel teamtraining (over gebruik groene schoolplein: >€500.

Beoordeling

Goed beschreven.



De moestuin coach Jong Leren Eten

Moes tuinieren met kinderen is een goede manier om ze meer te leren over groente en fruit. Maar hoe kunt u als school of kinderopvang een moestuin beginnen? Hoe moet u deze onderhouden? Wat kunt u doen met de groente uit de moestuin? Wie verzorgt de moestuin in de schoolvakanties? Een moestuincoach geeft antwoord op deze vragen.

Doelgroep

Leerlingen van het basisonderwijs.

Uitvoerder

Leerkracht i.s.m. de moestuincoach.

Tijd

Divers.

Kosten

Voor de inhuur van een moestuincoach, kan de Lekker naar Buiten!-bijdrage worden ingezet.





Pijler Schoolomgeving: gezonde fysieke en sociale omgeving

Maak van de school en het schoolplein een frisse gezonde omgeving

Denk aan planten in klaslokalen en een goede ventilatie. Denk aan energiebesparing en afval groen scheiden. Een schoolplein dat veel groen heeft, nodigt leerlingen uit om bezig te zijn met natuur. Zorg bijvoorbeeld voor een plek op het schoolplein waar leerlingen kunnen tuinieren of denk aan een buitenleslokaal.



Betrek leerlingen, ouders en medewerkers

Laat leerlingen, ouders en medewerkers actief meedenken over Milieu en natuur. Wat kunnen ze zelf doen om de school en omgeving gezonder te maken? En welke ideeën hebben ze voor een gezond en fris klaslokaal? Denk aan het ontwerpen van het schoolplein of de aanleg en het beheer en onderhoud van een moestuin.



Versterk de samenwerking met partners

Zoek dan de samenwerking op met ketenpartners, zoals de GGD(Gemeentelijke gezondheidsdienst), Jong Leren Eten makelaars, NME-centra, Eco-Schools, IVN-afdelingen en gemeente.

Pijler Signaleren: Vroegtijdig herkennen van problemen bij individuele leerlingen en hen doorverwijzen naar zorg



Voer periodiek metingen uit

Bij het doen van de scan komen onder meer de temperatuur en het CO₂ gehalte en luchtvochtigheid aan bod.



Let ook op andere signalen!

Let op signalen als hoofdpijn, sufheid en concentratieverlies. Het is goed als alle medewerkers weten op wat voor signalen ze kunnen letten en wat ze daar aan kunnen doen.





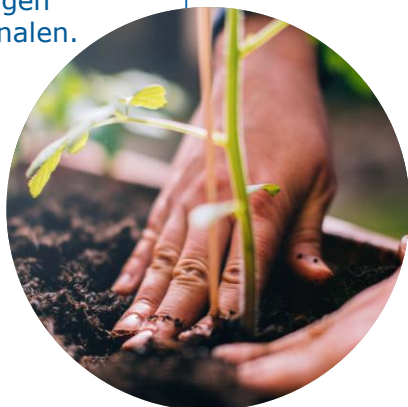
Pijler Schoolbeleid en borging: regels en vaste afspraken binnen de school

01

Stel beleid op rondom het thema Natuur en Milieu

Welke visie op Natuur en Milieu hebben jullie. Wat doet de school hier aan? Hoe kijken jullie aan tegen afval? Wat doen jullie om afval tegen te gaan? Is er een hitteprotocol?

Zorg ervoor dat afspraken en beleid regelmatig onder de aandacht worden gebracht bij ouders. Communiceer deze afspraken bij de start van het schooljaar, bij de inschrijving van nieuwe leerlingen via passende communicatiekanalen.



02

Borg taken en verantwoordelijkheden

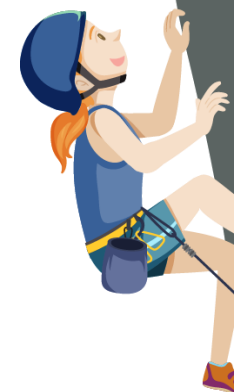
Beleg de coördinatie van de Gezonde School bij één of twee medewerkers, maar zorg daarnaast voor een werkgroep waarin verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn. Zo blijft de verantwoordelijkheid duidelijk belegd en wordt de uitvoering en borging breder gedragen binnen de school.



03

Evalueer

Evalueer jaarlijks met het schoolteam het beleid, de regels en bekijk of de educatie hierbij nog aansluit.





Overige activiteiten: andere manieren waarop de school aandacht besteedt aan het thema

Week van de teek

De Week van de Teek wordt jaarlijks georganiseerd door landelijke samenwerkende organisaties. Of u nu werkt in het groen of graag recreëert in de natuur, het is goed om meer te weten over de risico's en het voorkomen van tekenbeten.



Week van de Schooltuin

In de schooltuin leren kinderen alles over gezond voedsel en hoe planten groeien. Leerzaam en ook nog eens harstikke leuk. Hier vind je alles over schooltuinieren. Heeft jullie school al een schooltuin of wil je weten hoe je begint met schooltuinieren?



Nationale buitenlesdag

In onze databank vind je een groot aanbod buitenlessen en thuisopdrachten. Ontdek hoe buitenlessen het leren van jouw studenten kunnen verrijken en hun passie voor de natuur kunnen aanwakkeren.



Warme truiendag

Meedoen is simpel: zet de verwarming lager, trek een extra warme trui aan en bespaar 6% energie én 6% CO₂ per graad.

